

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ 7 ΙΟΥΝΙΟΥ 2004
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ Α

A.1 Σωστό

A.2 Σωστό

A.3 Λάθος

A.4 Σωστό

A.5 Λάθος

A.6 α

A.7 β

ΟΜΑΔΑ Β

Πληθωρισμός ζήτησης

Κατά την άποψη αυτή ο πληθωρισμός είναι αποτέλεσμα υπερβάλλουσας ζήτησης. Όπως αναφέραμε προηγουμένως, καθώς η οικονομία πλησιάζει το επίπεδο της πλήρους απασχόλησης, αρχίζουν να δημιουργούνται στενότητες στην αγορά ορισμένων παραγωγικών συντελεστών, με συνέπεια την αύξηση της τιμής τους. Η αύξηση της τιμής των παραγωγικών συντελεστών προκαλεί αύξηση του κόστους παραγωγής και, επομένως, αύξηση της τιμής των προϊόντων. Όταν η οικονομία φτάσει στο επίπεδο της πλήρους απασχόλησης, παραπέρα αύξηση της συνολικής ζήτησης είναι εξ ορισμού πληθωριστική, εφόσον δεν αυξάνεται η παραγωγή.

Πληθωρισμός κόστους

Η άποψη ότι ο πληθωρισμός είναι αποτέλεσμα υπερβάλλουσας ζήτησης δεν εξηγεί γιατί υπάρχει πληθωρισμός και σε περιόδους χαμηλής σχετικά ζήτησης, δηλαδή σε περιόδους ανεργίας και μείωσης του εισοδήματος. Ο πληθωρισμός κόστους τονίζει το ρόλο των εργατικών σωματείων και τη δύναμη των ολιγοπωλίων. Σύμφωνα με τη θεωρία αυτή, τα εργατικά σωματεία ή, ορισμένα απ' αυτά έχουν αρκετή δύναμη, ώστε να μπορούν να πετυχαίνουν αυξήσεις των μισθών και ημερομισθίων, ακόμα και όταν υπάρχει ανεργία. Από τη μεριά τους τα μεγάλα μονοπώλια και ολιγοπώλια έχουν αρκετή δύναμη στην αγορά, ώστε να μεταβιβάζουν τις αυξήσεις του κόστους, που προκαλούνται από την αύξηση των εργατικών μισθών, στους αγοραστές αυξάνοντας την τιμή του προϊόντος. Πολλά, όμως, από τα προϊόντα αυτά αποτελούν πρώτη ύλη για την παραγωγή άλλων αγαθών, που σημαίνει αύξηση του κόστους και της τιμής τους. Κατ' αυτόν τον τρόπο η αρχική αύξηση του κόστους σε ορισμένους κλάδους διαχέεται σε ολόκληρη την οικονομία, με αποτέλεσμα, την αύξηση του γενικού επιπέδου των τιμών.

Είναι φανερό ότι η παραπάνω διαδικασία μπορεί να ξεκινήσει τόσο από τα εργατικά σωματεία (αύξηση μισθών) όσο και από τις επιχειρήσεις (αύξηση κερδών). Στον πληθωρισμό κόστους ανήκει φυσικά και η περίπτωση που η αύξηση του κόστους προέρχεται από την αύξηση της τιμής ορισμένων βασικών πρώτων υλών και ενέργειας, κυρίως της τιμής του πετρελαίου. Η αύξηση της τιμής του πετρελαίου που πέτυχαν κατά το 1973 και 1979 οι χώρες του ΟΠΕΚ (ΟΡΕC) είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα πληθωρισμού κόστους.

ΟΜΑΔΑ Γ

$$\Gamma.1 \quad A \rightarrow B : KE_X = \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} \Leftrightarrow 2 = \frac{\Psi - 90}{10 - 0} \Leftrightarrow \Psi_A = 110$$

$$\Gamma \rightarrow B : KE_\Psi = \frac{\Delta X}{\Delta\Psi} \Leftrightarrow 0,25 = \frac{X - 10}{90 - 50} \Leftrightarrow X_\Gamma = 20$$

$$B \rightarrow \Gamma : KE_X = \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} = \frac{90 - 50}{20 - 10} = 4$$

$$\Gamma \rightarrow \Delta : KE_X = \frac{\Delta\Psi}{\Delta X} = \frac{50 - 0}{30 - 20} = 5$$

$$\Delta \rightarrow \Gamma : KE_\Psi = \frac{\Delta X}{\Delta\Psi} = \frac{30 - 20}{90 - 50} = 0,2$$

	X	Ψ	KE _Ψ	KE _X
A	0	110		
			0,5	2
B	10	90		
			0,25	4
Γ	20	50		
			0,2	5
Δ	30	0		

Γ.2 Το κόστος ευκαιρίας του Ψ είναι αυξανόμενο γιατί καθώς αυξάνεται η παραγωγή του Ψ, αυξάνεται ταυτόχρονα και το κόστος ευκαιρίας του, δηλαδή θυσιάζονται ολοένα και περισσότερες μονάδες του X. Αυτό οφείλεται στο ότι οι συντελεστές παραγωγής δεν είναι εξίσου κατάλληλοι στην παραγωγή και των δύο αγαθών.

Γ.3 Θα υπολογίσουμε τη μέγιστη ποσότητα του X όταν παράγονται Ψ = 74 :

$$4 = \frac{90 - 74}{X - 10} \Leftrightarrow X = \mathbf{14}$$

	X	Ψ
B	10	90
	X	74
Γ	20	50

ΟΜΑΔΑ Δ

Δ.1 Γιατί μόνο στο τόξο ΑΓ το εισόδημα παραμένει σταθερό (Y = 1000).

$$E_D = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{P_A + P_\Gamma}{Q_A + Q_\Gamma} = \frac{50 - 30}{4 - 6} \cdot \frac{6 + 4}{30 + 50} = -1,25$$

Δ.2 Θα υπολογίσουμε την εισοδηματική ελαστικότητα από το Γ στο Β, όπου η τιμή είναι σταθερή.

$$E_Y = \frac{\Delta Q}{\Delta Y} \cdot \frac{Y_\Gamma}{Q_\Gamma} = \frac{80 - 50}{1200 - 1000} \cdot \frac{1000}{50} = 3$$

Το αγαθό είναι κανονικό γιατί $E_Y > 0$.

Δ.3 Θα χρησιμοποιήσουμε τα σημεία Α και Γ, όπου το εισόδημα είναι σταθερό.

$$Q_D = \alpha + \beta \cdot P$$

$$\left. \begin{array}{l} 30 = \alpha + 6 \cdot \beta \\ 50 = \alpha + 4 \cdot \beta \end{array} \right\} \Leftrightarrow \left. \begin{array}{l} \alpha = 90 \\ \beta = -10 \end{array} \right\} \Leftrightarrow Q_D = 90 - 10 \cdot P$$

Δ.4 $Q_D = Q_S \Leftrightarrow 90 - 10 \cdot P = -10 + 10 \cdot P \Leftrightarrow P_0 = 5$

$$Q_0 = 90 - 10 \cdot 5 \Leftrightarrow Q_0 = 40$$

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΜΑΡΙΝΟΣ οικονομολόγος – εκπαιδευτικός – www.economics.edu.gr